

INFOCUP

El negoci DE LA MORT

El capitalisme de rostres humans que durant dècades ha defensat la socialdemocràcia és avui poc més que un miratge enmig d'un paisatge devastat per l'atur, la pobresa energètica, la precarietat laboral o els desnonaments. És enmig d'aquest escenari de guerra contra les classes populars on la mort es converteix en negoci. La usura, convertida en religió, i la mort, en una oportunitat de lucre de 4.800 euros per un servei funerari estàndard a Artés, Navàs i Balsareny o 6.500 a Barcelona. Un servei idèntic al que a Solsona i Terrassa s'ofereix per 2.000. Per què aquesta diferència? Senzill. A Artés, Navàs, Balsareny i Barcelona hi operen dues empreses privades, Mèmora i Àltima, a Solsona i Terrassa dues empreses públiques. Benvinguts al capitalisme.

Però anem a poc a poc, perquè darrere del negoci de la mort no només s'hi amaga el mercadeig indecent d'unes empreses sense escrúpols, sinó que s'hi ha anat teixint una tupida teranyina sobre la qual hi descansa un triple monopoli: el de les empreses funeràries, el de les asseguradores i el de l'església.

Monopoli 1. La mort com a negoci

Morir-se al Bages és molt més car que fer-ho, per exemple, a les Garrigues. Un servei funerari bàsic a Artés costa 4.782 euros, mentre que a les Borges Blanques costa 1994,94 euros. Evidentment el cost d'un en-

terrament és idèntic a les dues comarques, però l'estructuració del sector és completament diferent; és aquí on cal que busquem el sobrecost que paguem els bagencs per ser enterrats. Vegem-ho: al Bages hi operen quatre funeràries, de les quals dues - Mèmora i Àltima - es reparteixen el 90% del mercat. A les Garrigues en canvi n'hi operen 10 i cap supera el 40% de quota de mercat. Dels 16 tanatoris que hi ha al Bages només un és públic; a les Garrigues, dels 16 que també tenen, 9 són públics i 7 privats. El lloguer d'una sala de vetlles al Bages pot arribar fins als 1.989 euros a Artés, Súria, Santpedor o Navàs mentre que a les Garrigues en cap cas supera els 302,50 euros. I si tot això no fos suficient, resulta que a les Garrigues encara tenen un servei millor que el nostre ja que al Bages hi ha una sala de vetlla per cada 4.635 habitants mentre que a les Garrigues n'hi ha una per cada 959. Davant d'aquest despropòsit s'han plantejat dues solucions: incrementar la competència en el sector o crear empreses públiques de serveis funeraris. Són dues solucions que pertanyen de posicionaments ideològics diametralment oposats i, evidentment, la CUP defensa una solució que passi necessàriament per incrementar el control públic sobre el sector.

La competència en un mercat molt concentrat en unes poques empreses com ho és el dels serveis funeraris, on Mèmora i Àltima concentren un 53% del mercat català, és una fal·làcia. En una situació d'oligopoli no hi ha competència possible, perquè el repartiment del mercat, per molt que

la llei no ho permeti, és una pràctica habitual. Mèmora, per exemple, té una xarxa empresarial que es diu Memoronet on s'hi integren funeràries més petites, fet que facilita el repartiment del mercat i l'acord de preus. Si sumem la quota de mercat de les empreses que formen Memoronet a Mèmora, aquesta empresa tindria prop del 50% de tot el mercat funerari català. Si hi sumem Àltima, ens trobem que el percentatge de mercat que controlen les dues empreses puja fins al 69%. Per tant, de competència n'hi pot haver ben poca. Si a les Garrigues hi operen encara 10 empreses, moltes d'elles familiars, és perquè hi ha molt poc pastís a repartir amb una mitjana de només 248 enterraments anuals; molt pocs comparats amb les 1.667 defuncions del Bages.

A diferència de l'increment de competència, la solució via internalització del sector funerari garanteix que els preus no estaran mai per sobre del preu del cost del servei. Un servei funerari és un servei social bàsic com la sanitat o l'educació i, per tant, hauria d'estar exempt de benefici industrial. L'única manera d'aconseguir això és tenint-ne el control des de l'administració ja sigui comarcal o municipal i que els tanatoris siguin de propietat i gestió pública. La CUP ja fa mesos que a través del Consell Comarcal del Bages ha començat a treballar per crear una empresa pública comarcal per prestar el servei. De moment el projecte està en fase d'estudi, però esperem que en un futur no molt llunyà pugui ser una realitat.

Monopoli 2. Assegurar-se la vida per morir en pau

El que molta gent no sap és que el 50% dels enterraments a Catalunya no els paguen directament les famílies sinó les asseguradores a través d'assegurances de vida contractades pel difunt. No és casualitat doncs que Àltima, la segona empresa més important del sector, formi part del grup Albia propietat d'Assegurances Santa Lucia. Això permet tancar el cercle i vulnerar la llibertat d'elecció de les famílies ja que l'asseguradora contractarà sempre que pugui el servei amb la seva funerària.

Mèmora, que se sàpiga, no té cap asseguradora al darrera però el panorama tampoc és gaire millor ja que és propietat de les multinacionals funeràries SCI i Eurostewart, totes dues de capital nord-americà. Com ho podem fer per trencar aquest cercle viciós? Senzill. Es tracta només de donar continuïtat a les associacions funeràries que ja existeixen des de fa molts anys en municipis com Avinyó, Monistrol de Calders, Navarcles o Balsareny o crear-ne de noves allà on no n'hi ha. Una associació funerària funciona de manera que, quan mor un associat de l'entitat, la família no ha de pagar res i el cost de l'enterrament es reparteix entre la resta de socis. Per exemple a Navarcles es paga una quota de 5,52 euros per cada 5 enterraments. La mitjana que paga anualment un soci de qualsevol d'aquestes associacions és d'uns 40 euros. A canvi d'aquesta modesta quantitat anual, la persona té garantit el cost del seu enterrament a un preu equivalent, més o menys, al d'una mensualitat d'una assegurança de vida.

Monopoli 3. Descansar en pau

Un tercer monopoli que incideix directament en la mort és el que exerceix l'església en tot el seu aspecte simbòlic. A Catalunya un 70,60% dels casaments són civils, en canvi el percentatge d'enterraments laics és molt més baix, al voltant del 15%. Segurament aquesta diferència és a causa de motius generacionals i del pes de la tradició eclesiàstica, però també —i aquí sí que hi podem incidir directament— per la dificultat de fer enterraments civils degut a la manca d'espais adaptats i per la poca informació que existeix sobre aquesta possibilitat. Per trencar amb aquest monopoli Navarcles ja ha fet públic, a proposta de la CUP, que habilitarà el teatre municipal per fer-hi cerimònies d'enterrament laiques. Una tendència que costarà de revertir, però que ha de servir perquè tothom tingui la llibertat de decidir com ha de ser el seu funeral o el de seu ser estimat.

Per tot això, des de la Cup Artés, vam entrar al Ple de l'Ajuntament del passat octubre, una moció relacionada amb el tema. Es va aprovar per unanimitat amb alguna esmena. En ella es diu que s'impulsarà, des de l'Ajuntament, la creació d'una associació funerària al municipi, com les que funcionen a Monistrol de Calders, Avinyó o Navarcles, que tingui com a objectiu l'autogestió dels enterraments. Amb la moció volem oferir, en el menor temps possible i a partir dels recursos de què disposa actualment l'Ajuntament, un espai on poder fer enterraments laics al municipi. Treballarem perquè aquestes dues accions es duguin a terme durant aquest 2017. També celebrem que la proposta de realitzar un estudi sobre la viabilitat de tenir uns serveis funeraris municipals, votada als Pressupostos Participatius, hagi quedat com la 4a proposta més votada, i per tant es podrà realitzar aquest 2017.

Per un serveis
funeraris públics
i a preus populars

LA MORT NO ÉS UN NEGOCI

L'EDUCACIÓ PÚBLICA i el 6%

Últimament sentim la paraula educació en molts discursos. Veiem programes i documentals a la televisió i llegim articles sobre com cal ensenyar a les escoles. Tothom opina i hi diu la seva. En part és bona aquesta preocupació, ja que l'educació és un dels principals fonaments per construir un nou país, però per fer-ho necessitem saber com es finança aquesta. D'això no se'n parla gaire.

A Catalunya existeixen tres tipus d'institucions educatives on podem matricular els nostres fills: escoles privades, públiques i concertades. Les institucions privades s'autofinancen amb els diners que paguen les famílies i amb donacions privades; les públiques estan finançades per la Generalitat i les concertades, amb fons públics i també privats.

Com és possible, doncs, que es financin per igual les escoles públiques que les semi-privades? Com és possible que en temps de retallades al sector públic es destinin 25 milions d'euros cada any a subvencionar 16 escoles concertades vinculades a l'Opus Dei que segreguen l' alumnat segons el seu gènere? Encara financem la religió en un estat teòricament laic?

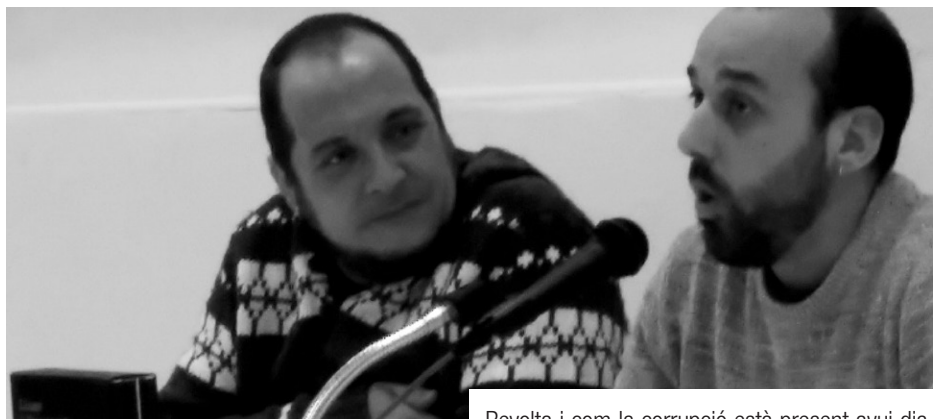
D'altra banda, la diversitat actual mereix més atenció individualitzada i més recursos, tal com preveu l'actual LEC, la Llei d'Educació de Catalunya acordada per la majoria de partits polítics i sense el suport de la comunitat educativa, que explicita que la Generalitat ha de destinar el 6% del PIB a educació. Ara mateix, el que es proporciona des de la Generalitat és menys de la meitat, un 2'8%. Com es pretén doncs, que els centres públics que depenen única i exclusivament de la Generalitat, puguin oferir un ensenyament de prou "qualitat"? Per sort, el col·lectiu docent fa tot el que està a les seves mans per contrarestar aquesta manca de recursos..

Gràcies al Decret d'Autonomia de Centres del 2010, totes les escoles (públiques o no) poden optar a rebre finançament privat, ja sigui en format de donacions o, per exemple, de concursos on una entitat privada atorgui diners. Això fa que cada vegada més, les escoles busquin aquest altre tipus de finançament per poder oferir als seus possibles "clients" (famílies) un ensenyament d'"excel·lència" pels seus fills, entrant en una perversa competició entre centres que busquen més matriculacions per assegurar-ne el seu futur.

Des de la CUP creiem necessari revertir aquesta nefasta política d'educació que fomenta la privatització de l'educació pública i fomenta la competència entre centres. Per això seguirem reclamant que la Generalitat destini el 6% del PIB a ensenyament i així els centres públics continuïn sent públics i puguin oferir un ensenyament de QUALITAT.

Centenari de la Revolta dels Burots

**XERRADA
D'ADRIÀ
CASES I DAVID
FERNÀNDEZ**

Al cap de 100 anys, tenim el privilegi de poder ser partíeps de la commemoració del centenari d'uns dels fets més importants en la història artesenca. Aquest 2017 s'estan fent diferents actes per recordar la Revolta dels Burots o com les classes populars es van alçar contra el caciquisme i la corrupció del moment. És per això que com a CUP Artés també participem i ens impliquem en aquesta celebració. De moment hem organitzat una xerrada per explicar la corrupció política de fa 100 anys com a motiu clau de la

Revolta i com la corrupció està present avui dia. Va ser el passat 8 de febrer que amb l'Adrià Cases, historiador local, i en David Fernández, exdiputat de la CUP, vam poder analitzar com ens ha afectat la corrupció i quines en són les causes amb la presentació del llibre "Llums i taquígrafs, l'atles de la corrupció als Països Catalans". Des de la CUP us animem a participar a tots els actes que s'aniran succeint al llarg d'aquest any i que han de servir per dignificar la Revolta dels Burots, un paratge de la nostra història que hem tingut massa oblidat durant molt temps.

La Tèxtil d'Artés, EL MIRALL ETERN

El 1917 els nostres avantpassats van posar fi a l'entramat caciquil que esclavitzava Artés. Mentre veien com els amos de la fàbrica de Can Berenguer eren cada cop més rics, a ells, treballadors i treballadores de la fàbrica, cada cop els costava més arribar a final de mes. El poble s'allunyava d'aquell Ajuntament que feia inversions inútils amb l'únic objectiu de beneficiar els seus amiguets. Allò que havien tingut sempre a casa, l'hort i la vinya, començava a tremolar per les pors del futur fins que va arribar el dia que van dir prou i van sortir tots al carrer per posar fi a aquella situació tan injusta. Era el dos de gener i acabava de tenir lloc la Revolta dels Burots, l'emancipació d'un poble esclau.

La situació que es vivia abans de la revolta s'assembla molt a l'actual. Els revoltats i les revoltades tenien clar que, si només feien caure l'Ajuntament, la seva situació no canviaria massa. Havien de trencar amb el caciquisme que imperava al poble on uns pocs que tenien el capital controlaven i explotaven la resta. A més calia construir un altre model social i econòmic basat en la cooperació i en la igualtat que posés els interessos de les persones per davant del capital.

Així fou com es creà la Tèxtil d'Artés, la Fàbrica Nova, com la construcció d'una alternativa al sistema caciquil que dominava el poble. Ho van fer per la il·lusió de tenir una fàbrica pròpia i poder deixar de ser explotades per Can Berenguer. Però també ho van fer perquè creien que un altre model empresarial era possible. La il·lusió d'un treball basat en la solidaritat, la cooperació, el bé comú, l'autogestió i l'autoorganització, la confiança i el suport mutu on totes les decisions fossin preses de forma democràtica pels treballadors, ja que no per tenir més capital es té més raó.

Des de la CUP sempre hem apostat per aquest model empresarial, un model cooperatiu basat en l'economia social i solidària. L'economia de mercat capitalista ha creat un perillós escenari de crisi que encara estem patint: bombolles immobiliàries, desocupació, distribució desigual de la riquesa, crisi climàtica i d'energia, fam, crisi de consum, d'identitat i de democràcia. Tots aquests fenòmens tenen una arrel comuna: l'ambició per obtenir el màxim benefici econòmic. Això comporta un comportament egoista que afecta molt negativament les relacions entre persones.

L'economia no hauria de ser una lluita entre persones per a sobreviure. No hem de competir entre nosaltres com a individus aïllats, ja que com veiem només ha fet que portar-nos on som ara. Per sort ja són moltes les iniciatives que s'han dut a terme amb èxit amb una altra economia i que demostren que és possible escapar-se del capitalisme ferotge i destructor. Són empreses on el seu principal objectiu no és el benefici personal dels seus membres. En l'economia social, a diferència de l'economia capitalista, allò que de debò compta són les persones. Una economia que tingui en compte les relacions socials complexes que regulen la producció i intercanvi de béns i serveis, i que no només estigui regulada pels principis d'interès particular, competència i individus aïllats. Nosaltres no entenem l'economia només com un intercanvi mercantilitzat, sinó que també cal tenir present altres processos basats en la reciprocitat i la redistribució social de la riquesa i els recursos.

Per acabar, us encoratgem a recordar l'heroïcitat que van portar a terme els nostres avantpassats fent petites accions que ens encaminin a canviar el model capitalista en el que estem immersos. Petites accions individuals que poden semblar insignificants, però que faran créixer l'embrió d'aquesta nova economia que ens cal construir. Així doncs siguem crítics amb què consumim: millor un iogurt de proximitat que un Danone, millor contractar la llum a Som Energia que a Endesa, millor assegurar-nos amb Arç que no pas amb Mapfre, millor un mòbil Fairphone que un iPhone, millor tenir els estalvis a Coop57 que a la Caixa i evidentment millor anar a comprar al petit comerç que a les grans superfícies.